

Pesta 27 fauru (10 martiu.)

Va eși dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 9.

Anulu VIII, — 1872.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Epistole estetice catra o copila.

— Dupa Ch. Oeser. —

XI.

Despre geniu si talentu.

Si eu sum de parerea, că pretensiunea de a ajunge fia-care omu in viéti'a sa la óre-care perfectiune, nu se intielege asié ca si candu fia-care ar fi constrinsu a ajunge la aceea egala si frumósa. Acésta nu este cu potintia, chiar din diferit'a stranietate a singulariului, din cauza că bunulu Domnedieu a imprumutatu diferiteloru individi diferite cantități de talente si calități. Unulu si-va concentrá, ca intr'unu punctu de focu, intréga sa activitate in scrutarea adevéruului, altulu in formatiunea lumii esterne, fia aceea ca barbatu de statu, profesoru séu artistu etc. si totu asié si in una si aceea-si viéti'a a unei dame séu virgine, de si viéti'a loru este cu multu mai egala unei alteia, se afla o represintatiune fórte diferita. Dara fia-care sê nisuiésca in modulu seu a-si procurá o armonía estetica in viéti'a sa. Si in acésta credu, că veti consimtí cu mine.

Inse nu fia-care dintre moritori este dotatu de Creatoriulu cu geniulu artii, cu cea mai mare energi'a a vointiei si cu diliginti'acea mai perseveranta; nimene nu va devení unu pictoru, poetu séu unu componistu de musica, déca nu a primit'o din ceriu.

Este unu ce misteriosu in desvoltarea si

activitatea spirituluu artisticu, pe care totu atátu de pucinu o potemu capacítá, ca si viéti'a si tiesetur'a poterii naturale, care si-trage originea din spiritulu lui Domnedieu.

Spiritualulu nu se póte pipái si prinde cu sensurile pamentesci, si aicea are valóre ceea ce Salvatorulu a dísu odata lui Nicodemu: „Viéti'a spiritulu este asemenea ventulu; tu audi bine vuetulu lui, nu scii inse de unde merge?“

Pictorulu se simte impulsu a-si incorporá contemplatiunea sa intr'o imagine colorata, lu-impinge spre acést'a forti'a dieiésca interna, si creatur'a geniulu stâ inaintea ochiulu incantatu alu privitoriulu. Poetulu lasa sê curga ideile si simtiemintele sale prin cuvinte, de óre-ce elu nu póte altcum, elu trebue sê-si reveleze interiorulu; elu canta ca „paserea pe crengi.“

Atátu poetulu, câtu si artistulu, primescu consacratiunea loru din ceriu, rangulu si chiamarea loru de la grati'a lui Domnedieu, éra nu de la forti'a si arbitriulu ómeniloru.

Nu este inse nici decum pierdere de timpu, a se ocupá cine-va insu-si cu exercitiulu artiloru. Din ce cauza cine-va numai sê decopieze o cadra frumósa, si sê nu desemne si elu o imagine din propri'a sa idea? a compune insu-si odata o melodía, presupunendu, că are cunos-

cintia despre invetiatur'a armoniei si câ are o aplecare vivace spre musica? — din ce cauza cine-va, escitatu printr'unu simtiementu séu causatu printr'unu evenimentu, sê nu-si aduca elu insu-si interiorulu seu la o represintatiune frumósa printr'o poesía? Este totu-de-una unu ce mai sublimu a produce cine-va insu-si, decâtu numai a fi capabilu a primí o impresiune facuta.

La câti individi nu li-a donatu provedinti'a talente, prin care ei s'aru poté delectá pe sine insii-si si pe altii; nu ar fi unu ce absurdu a ingropá tesaurulu in opiniunea, câ este pré micu pentru de a poté aduce procente?

Inse acelu talentatu sê nu se ridice mai susu de tesaurulu seu, elu sê nu se privésca a fi unu genú, si sê nu voiésca a trece frontierele, pe cari natur'a i le-a impusu!

Talentulu se va serví cu avantagiu de calea facuta de genú, va pasí inainte pe drumulu deja deschisu, si póte ajunge ici si colo óre-si care perfectiune mai mare; dara elu nu va poté produce unu ce nou esentialu, si influinti'a lui vis-à-vis de posteritate va fi mica.

Noi inse nu trebue sê trecemu cu vederea frontierele cari sunt impuse spiritului artisticu.

Artea omenésca nu va poté aparé in viétia nici odata atâtu de perfecta ca o a dóu'a natura, ci singuru numai in intréga sa fortia totu-de-una ea inainte de incorporatiune va fi visibila si simtíbila in afara numai ca o contemplatiune interna. De óre-ce cu multu mai nainte de a se poté créa opulu artisticu, ide'a deja esistá in fantasía. Ea descinde ca unu fulgeru din ceriu, si inflama idei peste idei; ea este ca furtun'a favorulu unui momentu.

Dupa marturirea artistiloru mari si a poetiloru, acest'a e unu timpu plinu de dorere si de deliciu; ei atuncea ambla ca somnambuli, mai fara cunoscintia si observare a acelu obiecte ce-lu incungiura, preocupati singuru numai cu creatur'a deveninda in interiorulu loru, pana candu in fine ide'a perfectu desvoltata se infatísia ochiului internu, care atuncea simte incantarea si fericirea cea mai sublima.

Anticii Greci, cari la tóte, chiar si la fiinti'a cea mai spirituala, i ascriau o viétia sensuala, au inventatu imaginea cea mai fortunata pentru formarea unoru astfeliu de ideale, candu ei si-imaginau, câ o dieitate, pe care o numiau Genius, descindea din Olymp in pieptulu umanu, care apoi i confidentiá acea potere mi-

raculósa si creatória, si acelu simtiementu sublimu: entusiasmulu. De aceea ei apoi numira si pe artistu „Genius“, din care apoi s'a formatu modernulu „genú.“

Numai dupa ce idealulu este perfectu in spiritu, numai atuncea artistulu se apuca de esecutare si de represintatiune.

Astfeliu de esempl. artistulu de musica posedea deja de multu armonfile sale, mai nainte de ce elu fara instrumentu si fara cantare, le transpune in note pe hartía.

De aice si-póte cine-va esplicá, ce li pare imposibilu si miraculosu acelora ce nu sunt initíati in arte, câ de esempl. componistii inchisi in prinsóre séu intr'unu locu isolatu, compunu fara nici unu instrumentu, si si-esecutéza apoi compositiunile chiar si in detail cu degetele pe o mésa séu in altu modu, pe langa aceea avendu o placere infinita, pentru câ ei audiau in fapta aceea ce aru fi potutu reproduce instrumintele, déca le-aru fi scrisu; cine-va si-va esplicá cum Beethoven, carele in ultimii ani erá cu desevarsíre surdu, jocá in estasulu celu mai sublimu pe unu pianu discordatu si cu córde rupte, parendu-i-se cui-va câ elu cu privirea sa incantata intréba: „Audi tu, ce frumosu!“ si cum fia-care compositoru gusta in singur'a cetire a unei partituri acel'a-si deliciu, ca si candu intr'adeveru s'ar jocá séu cantá.

Accia, carora artea li este o terra incognita, tienu pe unu astfeliu de entusiasmulu de smintitu, dara in sufletulu lui este o mai mare linisce si armonía a poteriloru sufletesci, decâtu in capulu speculantului celui mai circumspectu.

Acést'a devine chiaru prin aceea, câ in teritoriulu frumosului materialismulu nu are nici o valóre, si totulu depinde de la vivacele spiritu.

Totu in modulu acest'a procede si artistulu plasticu, pictorulu si sculptorulu. Imaginea lui creata in spiritu la inceputu o schitiéza cu pucine linie pregnante, fiindu-i lui deja intregulu visibilu; esecutarea completa pretinde singuru numai o diligintia mechanica, si chiar unu scolaru fara nici unu geniu o ar poté compliní, si póte inca mai bine decâtu atare maiestru, caruia, cum se intempla adesea, i-a lipsitu paciinti'a a-si insusí aceea ce in arte este mechanismulu profesionalu.

Inse opulu artisticu nu-lu mai póte inventá nici unu decopiatoru si nici unu mesteru-strica, precum nu-lu póte invetiá nici unu disci-

pulu de la maestrulu seu, câ-ci toti artistii au numai unu singuru maestru, si acel'a este Domnedieu.

Vi va fi unu ce usioru a vi imaginá si nascerea unui opu poeticu. Si poetulu lu-pórta unu timpu lungu cu sine îmbetandu-se de fericit'a gustare a creaturei lui, pana ce se apuca de esecutarea lui, si numai acésta este ce i face mai multa oboséla si ostenéla, mai multa decâtu la ori-care altu artistu, de óre ce elu are in dispositiunea sa medilócele cele mai neajunse si necomplete, adeca cuvinte si caractere de scrisu.

I. G. Baritiu.

Visulu fericitu.

Asta-nópte 'n visu
Ceriulu s'a deschisu,
Si-am vediutu susu eu
Chiar pe Dumnedieu,
Si cu vócea sa
Elu me intrebá:
„Spune-mi, fiulu meu,
Ce vrei sê-ti dau eu?“
Si eu i-am respunsu,
Cu versulu petrunsu:
„Dómnne, Dumnedieu,
De vrei sê fíu eu
Celu mai multiamitu,
Celu mai fericitu,
Dâ-mi unu calu ca ventulu,
Iute ca si gandulu,
Sabia usióra,
Care taie, omóra,
Pusca si pistóle,
Glóntie rotogóle,
Sê plecu la resboiu
Cu sufletu vioiu,
Pentru direptate,
Drepturi vechi, calcate,
Pentru némulu meu
Sê me facu unu smeiu,
Si acolo 'n lupta,
Unde toti se lupta,
Si eu sê me luptu,
Ageru, nentreruptu,
Pana ce-oíu invinge,
Pana ce voiu stinge,
Toti dusmanii mei
Mari, grozavi, misiei!“

„Bine, fiulu meu!“ —
Díse Dumnedieu,
Si eu m'am tredítu, ...
Ce visu fericitu!

1869.

Iosifu Vulcanu.

Nu o mai iubescu.

— Novela originala. —

(Urmare.)

Loculu descriu erá aprópe de noi, si ajunseramu delocu.

— Siedi, — mi-díse apoi, prindiendu-me cu man'a sa tremuratória, — siedi ací langa mine, p'acestu scaunu de marmore, care e rece ca privirea-ti, rece ca faci'a dtale!

Cuvintele Anei erau totu mai petrundiatórie si eu ér nu m'am potutu retiené de a nu tresarí.

— Dómnne! m'am intrebatu in acestu momentu de tresarire, privindu la faci'a ei, care prin dorerea adanca ce o esprimá atátu de petrundiatoriu, erá rapitória, incantatória precum nu o am mai vediutu; — de ce e dins'a Ana? ... De ce e ea, care m'a facutu sê suferu atát'a, care mi-a sdrobotu anim'a, mi-a nimicitu fericirea vietii mele, care m'a nenorocitu, si pentru care acum nu mai simtu in peptulu meu sfasíatu de dins'a decâtu numai ura si dorulu neinvingibilu de resbunare!... De ce nu e alt'a?... alt'a, ca sê o iubescu, sê o iubescu de nou, cu pasiune si mai mare, sê o iubescu pan' la nebunía!...!

— Siedi, — me intrerupse vócea ei tremuratória, — siedi, si mi-spune, mai fi vei maniosu pe mine, mai urí-me-vei inca?

La intrebarea acést'a, care a fostu atátu de intimu si dulce exprimata, incátu pe altulu l'ar fi scosu din firi, si mai privindu-i faci'a ei atátu de rapitória, diarindu-i ochii atátu de farmecatori, si simtiendu-i man'a ei atátu de tremuratória, eu devení confusu si simtieam câ tremuru. Inse confusiunea si tremurarea mea ér disparura rapede, câ-ci atunci anim'a mea vulnerata si peptulu meu frantu mi-se revoltara cu furia si din internulu meu sbuciumatu resunà poternicu vócea infioratória: Resbunare!...

— Te-am intrebatu, — repetí Ana, vedindu câ tacu, — câ fi-vei inca multu timpu maniosu pe mine?

Eu inse nici acum nu i-am respunsu de-

locu. Eu o mai priví odata, dar ide'a mea infricosiata totu-si nu voi sê péra din mintea mea, si din internulu meu resună totu mai inspaimantatoriu cuventulu de: Resbunare!...

— Nu-mi respondi? — me întrebà atinsa si mai dorerosu de tacerea mea.

— Ba da, ti-respondu, — incepui acum cu o faciarnicia misielésca, — ti-respondu câ eu nu-su maniosu, eu nu te urescu!

Ana tresaltà la cuvintele aceste, si pe faci'a ei se ivì o bucuria vizibila.

— Nu mai esti maniosu? — me întrebà éra in bucuri'a acést'a.

— Nu, eu nu, ci dta esti si-ai fostu manioasa!

— Ba nu, Iulie, — mi-declarà dins'a dulce, — eu nu mai sum manioasa si nu voi mai fi nici odata!

Si la declararea acést'a, cu o prefacere necredîbila si cu o rafinaria diabolésca, am privitu-o in facia cu o multiamire nespusa. Ochii mei incepura a schinteiá de o fericire adanca. I-am prinsu tremurandu man'a ei, si eu o tremurare si mai mare am dusu-o la buzele mele...

— Asié dara, Iulie, — incepù ér dins'a, fericita de amorulu ferbinte care schinteiá din ochii mei, si rapita de sarutulu caldu care i l'am depusu pe man'a sa, — asié dara acum faci'a si privirea nu ti-va mai fi asié de rece ca marmorele acest'a?

— Nu, Ana, nu! — i-am respunsu cu simpathi'a cea mai intima.

— Iulie, oh mai spune-mi inca odata, câ nu me mai uresci, câ nu me vei mai urí?...

— Nu, — i-am respunsu cu ochii plini de amoru.

— Si asié dara, Iulie, vei fi si cu mine vialu, glumetiu, amasantu, placutu?

— Da, — i-am surisu cu dulcétia.

— Si, — continuà dins'a totu mai esaltata, — nu vei mai preferí dara pe Cecilia, pe Minerva?...

— Nu, — o asigurai stringându-i man'a cu caldura.

— Nu vei mai sarí veselu numai in giurulu loru?

— Nu.

— Nu vei mai furá floricele, si nu vei mai impleti buchete numai pentru ele?...

— Nu, — am asigurat o prindiendu-i cu doru amendóue manile si privindu-i in ochii ei cu amoru flacaratoriu.

— Iulie! — murmurà dins'a acum, pe-

trunsa de privirea mea atâtu de amorósa si stringându-me convulsivu cu manile cari i erau intr'ale mele, — Iulie, dór' me iu-besci?...

— Nu cutezu! — i respunsei privindu-o cu unu amoru si mai invapaiatu.

— Cutéza! — eschiamà ea in tremurarea cea mai mare, emotionata si imbetata de amorulu meu. — Cutéza, Iulie, câ-ci si eu — te iu-bescu!...

Si dins'a, in tremurarea si beti'a acést'a amorósa, se lasà in bratiile mele, si si-alinà fruntea sa ardiétoria pe sinulu meu.

Si candu, o tieneam asié in bratiile mele, cu fruntea sa alinata pe peptulu meu, si candu i simtieam sinulu ei caldu si móle, si i simtieam chiar si baterea convulsiva a animei sale, atunci si eu tremuram, ba chiar si lacrimi simtieam in ochii mei, — dar tremurarea si lacrimile aceste mi-le-au produsu dorerile mele interne, mi-le-au produsu revoltarea animei mele sdrobite si-a peptului meu sbuciumatu, care strigá acum si mai puternicu si mai ingrozitoriu: Resbunare!...

Si fiindu câ dins'a zacea acum asié in bratiile mele si faci'a i éra culcata pe sinulu meu, ea nu mi-a mai potutu vedé faci'a nici ochii mei. Mi-am demascatu dar' faci'a de prefacerea misielésca, si eu ér deveni rece si infricosiatu ca mórtea, si din ochii mei ér' incepù a schintei ur'a si dorulu nestinsu de: resbunare!

Si eu, cu acesti ochi, o am privitu lungu si infioratoriu.

— Candu eram omu, — mi-díceam privindu-o asié, — candu eram bravu si laudatu de toti, candu simtieam in mine putere de viétia, candu mi-straluciá viitoriulu celu mai mandru si frumosu, si-atunci oiubiam eu atâtu de sinceru, atâtu de infocatu, atâtu de sublimu, — dins'a atunci mi-a despretiuitu amorulu meu, m'a insultatu mai tare decâtu pe celu mai miserabilu cersítoria, mi-a infiptu pumnalulu nimicitoriu in anim'a mea iubitória!... Si-acum, continuai in mine, candu sum de despretiulu celu mai nenduratu, candu sum unu nepotintiosu, unu miserabilu, candu venitoriulu meu e rusínea séu mórtea, si candu acum anim'a mea e mórta pentru dins'a si eu o urescu din totu sufletulu, si numai dorulu nestemperatu de resbunare lu-mai nutrescu in contra ei, — dins'a acum, pentru câ me sciu pface misielesce, pentru câ me sciu silí a fi glumetiu, vialu, amasantu, placutu, pentru câ sciu furá o flóre nepretiuita pentru câ i sciu lingusí si faciari, — dins'a acum vine, si mi-

dîce: te iubesc!... Si candu, oh dómne, continuai in mine totu mai revoltatu, candu erá dins'a féta, candu i-a fostu permisú sê me iubésca, candu poteam sperá amorulu ei, si candu prin amorulu acest'a me potea face celu mai fericitu omu de pe pamentu, — dins'a atunci m'a respinsu cu rusîne; si acum candu e maritata, candu nu-i mai potu sperá amorulu ei, candu nu-i mai e permisú ca sê me iubésca, si candu amorulu ei ar fi acum pentru mine cea mai aspra lovitura a sortii mele vitrege, — dins'a, nefericit'a, vine acum si mi-dechiara: te iubesc!...

— Acum e pré tardîu, acum e insedaru! mi-mai dîsei tremurandu infioratoriu. — Acum fericirea mea nimicita, acum anim'a mea ranita si peptulu meu sdrobitu striga mereu, striga fara indurare: Resbunare!...

Si-atunci eu o redicai usioru din bratiele mele.

— Ana! — i dîsei in tonu dulce prefacutu si cu o privire si facia dulce rafinata, — Ana draga, oh mai spune-mi inca odata, spune-mi dulce si fericitoriu, spune-mi câ: me iubesci!...

— Te iubesc! — mi-dechiarà ea petrun-diatoriu.

— Si déca me iubesci, Ana draga, — continuai cu ardóre, — oh dovedesce-mi câ me iubesci, acum, delocu!...

— Tu dubitezi! — me infruntà dins'a cu unu farmecu nedescriptibilu.

— Sarutá-me-vei? — o intrebai linu si dulce.

Si dins'a atunci, dreptu respunsu, cu anima palpitanda si cu ochi schinteitori de amoru, si-apropià buzele sale purpurie, ca sê me sarute.

Dar eu atunci, ca si candu unu sierpe veninosu si-ar fi intinsu gur'a dupa mine, ca sê me venineze, m'am redicatu rapede si am impins'o fara mila din bratiile mele...

— Perfida! — i-am strigatu cu vóce cutremuratória, si faci'a mi-erá rece ér ochii mi-schinteiau de ura si despretiu.

Si rapede me indepartai apoi de langa dins'a, lasandu-o singura, inmarmurita.

Si-apoi, pe carâri laterale, ca sê nu mai intelnescu pe nime, m'am indepartatu si din acestu parcu frumosu, si in urma, ajungêndu a casa, in chili'a mea, eschiamai cu o satisfactiune nespusa:

— V'am ajuratu mama si unchiule draga, v'am juratu, câ: *nu o mai iubesc!*

VIII.

Rivalulu.

Amu vediutu la ce stare trista si de compatimitu m'a adusu amorulu meu fantasticu, care in Pesta ajunse la culmea sa. M'a facutu omu neomu. Precum éra scimu, am plecatu apoi cu intentiunile cele mai bune la Vien'a. Dar' ací, ruinatu fiindu deja moralicesce, a trebuitu in curendu sê vedu, sê simtu, câ m'a inghititu o prepasthia nóua, o prepasthia si mai amara, — a trebuitu, dîcu, sê vedu si sê simtu, câ ací, in amorulu meu desperatu, care asemene si-ajunse culmea, — in timpu scurtu, abié de trei ani, m'am ruinatu in modulu celu mai tristu si — materialmente.

Ací, in Vien'a, ca desperatu, ca netrebnicu si nepotintiosu, ca unu perde-véra si vagabundu, am prapaditu si consumatu mai tóta averea frumósa remasa dupa tata-lu si unchiulu meu iubitu.

Candu, ultim'a-óra, mi-am petrecutu cu Ana in Schönbrun, eu chiar atunci simtieam mai adancu ruinele esistintiei mele morale si materiale. Si candu, dins'a, care m'a aruncatu in prepasthi'a acést'a, mi-dîcea atunci dulce cu farmecu, cu amoru petrunsu si cu anima palpitanda: te iubesc!... eu chiar atunci simtieam mai cumplitu dorerile esistintiei mele nimicite prin dins'a, si chiar atunci, dintre aceste ruine ale vietii mele, suná mai tare, mai puternicu, vócea infioratória: Resbunare!

Scimu, — eu mi-am resbunatu.

Dar, candu delocu dupa resbunare ér' am recugetatu la starea mea desparata, atunci simtieam câ esistinti'a vietii mele nimicite par' câ s'a mai cutremuratu inc'odata si s'a ruinatu si mai tare, si mi-se parea, câ desperatiunea mea par' câ inca n'a fostu completa, si câ numai acum si-a ajunsu culmea, — si mi-parea si simtieam aceste pentru câ o dorere nóua, grea si infioratória, mi-cutremurá peptulu si anim'a mea, si acést'a dorere erá o — mustrare, care mi-tulburá tóta fiinti'a mea, acea mustrare, câ mi-am resbunatu pré crudu, pré barbaru!...

Inainte de resbunare, candu cugetam la suferintiele cari mi le-au causatu Ana, eu o uriam, si o blastemam, inse intre ur'a si blastemele aceste, par' câ mai simtieam inca o mangaiare, acea mangaiare, câ acestu diavolu torturatoriulu meu, totu-si e atátu de frumosu, atátu de rapitoriu, atátu de angerescu; si mai simtieam inca si acea mangaiare si mai mare, câ pana ací am iubitu-o curatu, am iubitu-o sinceru, câ amorulu meu a fostu inocentu si

nobilu, câ ea nici odata n'a suferitu pentru amorulu meu, si câ, de si ea m'a nefericitu prin acestu amoru, dar eu nu i-am conturbatu fericea vietii sale; — dar acum, dupa resbunarea mea cruda si mustratória, acum nici mangaiârile aceste nu mi-au mai ramasu, au disparutu si ele, nu mi-a mai ramasu nimicu, ba numai ce-va mi-a mai ramasu — culmea nefericirii mele! . . .

Candu am plecatu din Pesta, amagitu in amorulu meu, eram atunci desperatu; dar acum, candu am plecatu si din Viena, delocu a dóu'a dî dupa scen'a din Schönbrun, acum simtieam cutremuratu, câ desperatiunea mea nu-mai acum a fostu — totala.

M'am rentorsu ér la Clusiu.

Din averea mea considerabila, mai aveam o casa — ruinata. In ea nu mai potea siedé nime. N'aveam cu ce s'o reparezu, si asié eram ca far' de ea. Dar fiindu câ avea positiune buna locala, mi-au imbiatu pe ea 10,000 fl., si eu am vendutu si acést'a ultima remasítia a bunului meu eredítu.

Dar si in Clusiu numai dóue dñle am remasu, pan' ce mi-am inchieiatu tégulu. Ací, unde fia-care casa, fia-care pomu si piétra mi-erâu o reminiscintia din tinerétia mea fericita; ací, unde fia-care omu, fia-care copilu me cunoscea, si in starea misera in care me aflam me compatimiá, ba multi me si despretuiiau, ací nu mai poteam remané! . . .

Ací, in desperatiunea mea, mi-am mai cumperutu numai unu — pistolu.

Si-alungatu de compatimirea si despretiulu lumei intregi, alungatu de desperarea mea, am alergatu la mormentulu unchiului meu, ca sê-mi — finescu viétia acést'a trista.

Dar candu am vediutu mormentulu dinsului, ruinatu si pustíu chiar ca si viétia mea, me cuprinsera lacrimi, me cuprinse o jale amara.

— Iertare! — eschiamai inadusítu de dorere cadiendu in genunchi pe mormentu — Iertare! . . .

Si mai privindu apoi inca odata mormentulu ruinatu si pustíu alu unchiului meu, si infioratu privindu apoi susu la ceriu, ceriulu par' câ mi-a tramisu atunci o idea dulce, alinatória.

— Da, nu, eu nu voiu morí! — strigai petrunsu de id'a mea cerésca dupa o pausa sfa-sfatória. — Voiu traí, si déca viétia mea nu e mai multu vrednica de nimica, déca in ea nu mai potu face nimica, celu pucinu un'a voiu

face: nu voiu lasá mormentulu unchiului meu iubitu in ruina si pustietate! . . .

A dóu'a dî erá mormentulu netedu si acoperitu cu flori.

Alergai apoi in orasielulu parintiloru mei, la mormintile loru.

Si-aceste erau ruinate si pustie.

— Iertare! — li strigai lacrimandu si ingenunchiandu, si decisei si mai tare, a traí si a nu morí.

— Mai am, — mi-dñsei — 10,000 fl., si unu pistolu. Cinci sute de fi. mi-sunt destui pe unu anu. Mi-mai dau dar 20 de ani de viétia, ca sê grigescu si cununu mormintile iubitoru mei, si-atunci, déca pana atunci ceriulu nu se va fi induratu de mine, ca sê me scape de viétia acést'a, — atunci mai am acestu — pistolu! . . .

Ca sê nu fiu nici in Clusiu, nici in orasielulu meu natalu, unde poteam sê intelnescu pe cunoscuti de ai mei, m'am retrasu intr'unu satutiú micu, asiediatu intre aceste dóue locuri, aprópe de amendóue, si incepui a traí pentru — mormintile iubitoru mei.

Satulu, care mi-l'am alesu, si in care aveam sê mi-petrecu, ca unu esilatu nefericitu, obositu de luptele grele ale vietii, tóta viétia mea, mai bine dñsu cei dóue-dieci de ani de viétia, cari mi-i am datu, satulu acest'a, erá, precum am mai dñsu, unu satutiú micu, abié de dóue sute de fumuri.

De la o familia seraca, care erá indetorata pana in grumadiu cárcimariului jidanu, mi-am cumperatu o casa, mai bine dñsu o coliba, cu o gradina mare, dar pustia, si acestu locu mi-l'am destinatu, in care Ddieu séu eu mi-voiu luá — sufletulu.

Erá primavéra.

Abié trecura câte-va luni, si cas'a mea erá grigita si frumósa si gradina mea, lucrata de mine singuru, erá impodobita de florile cele mai frumóse si alese.

Aveam acum flori destule, din cari sê implatescu buchete si cunune pentru — mormintile iubitoru mei.

Si candu gatam lucrulu gradinei, alergam in tóta diu'a, acusi la unulu, acusi la celalaltu din satu, li ajutam la lucrulu loru, i invetiam, instruam pe copíi, si betrani, pe fetisióre, si femei, si eu atunci, me rentorceam, a casa, cu indestulire nespusa, câ totu-si, mai sum de ceva folosu, câ totu-si mai potu ajutá cui-va.

Er candu treceam prin satu, ca sê mergu, sê ducu cununile si buchetele mele impletite, sê le punu pe mormentulu iubitoru mei, atun-

ce audieam pe bietii sateni multiamitori, siop-
tindu cu iubire sincera dupa mine:

— Acest'a e omulu lui Ddieu!... Pe acest'a Ddieu ni l'a tramisu!...

Si eu atunci, par câ ér simtieam, câ mai
esiste fericire in lume.

Asié mi-treceau dfilele, asié mi-treceau anii
mei.

Intr'o dî mi-deschisei almariulu si mai
aflai in elu dóue mfi de florini, si — pis-
tolulu.

— Numai patru ani de viétia mai ma! —
mi-dîsei tristu.

Abié finfi cuvintele aceste, audîi o batatu-
ra, si pe usi'a care se deschise intrà unu bar-
batu betranu.

Faci'a lui erá palida si vescedîta, ochii i
erau acufundati adancu sub sprincene, si frun-
tea sa incretîta si spatele lui gârbovitu, aretau
limpede, câ a trecutu prin multe suferintie ale
vietii.

Dinsulu, cu pasi tremurandi, si cu o con-
fusiune neesplicabila, se apropià de mine.

— Nu me mai cunosci? — me intrebà in
tonu miscatoriu.

— Nu, — i responsei confusu.

— Nu e mirare! — oftà dinsulu. — Nici
eu nu te-asiau fi cunoscutu, déca nu te-asiau fi
vediytu depunendu cunune si buchete pe mor-
mentulu unchiului teu, — si déca nu asiau fi
sciutu, câ numai Iuliu póte fi, care s'o faca a-
cést'a.

— Oh, spune-mi, te rogu, cine esti, câ-ci
eu nu te potu recunósce! — eschiamai cu ne-
stemperu.

— Eu sum baronulu Emiliu B*, — mi-
response cu vóce tremuratória.

Eu sarfi atunci, ca sê imbratîsiez cu cal-
dura pe acestu bunu amicu alu meu, care si-
atunci, in Pesta, candu toti me despretiuiiau,
candu toti s'au conjuratu in contra mea, si-
atunci me iubiá numai singuru, si-atunci mi-
remase amicu fidelu.

Elu inse, cu o privire petrundiatória, me
retienù cu man'a sa.

— Nu imbratîsiá pe acel'a, — mi-dîse,
plecandu-si capulu la pamentu, — care nu e
demnu de imbratîsiarea ta!...

— Amice! — i dîsei suprinsu.

— Nu imbratîsiá pe acel'a, — continuà
dinsulu, — care ti-a fostu inimiculu celu mai
infricosiatu, care ti-a ruinat fericirea vietii tale,
care te-a nimicitu!...

— Amice! Ce vorbesci? Esti la minte?
— l'am intreatu privindulu si mai suprinsu.

— Da, — suspinà dinsulu cu dorere, —
sum la minti... si dorere, câ numai acuma sum
la minti!...

— Dar, pentru Ddieu, — lu-intrebai in
suprinderea mea, — spune-mi, de ce vorbesci
de aceste? Esplica-te!...

— Da, ti-voiu spune, me voiu esplicá, câ-ci
numai pentru aceea am venitu la tine.

Eu lu-priviam cu curiositatea cea mai mare.

— Inse, — dîse dinsulu, — sê siedemu,
câ-ci esplicarea mea cere timpu.

Noi ne asiediaramu amendoi, pe unu diva-
nu simplu, dar netedu si curatu.

— Asculta-me! — incepù dinsulu. —
Eram in Clusiu. Iubiam o fiintia, o iubiam cu
patima. Odata, adu-ti a minte, ne-am intêlnitu
inaintea unei cofetarii. Fiinti'a mea iubitória,
trecù atunci pe dinaintea nóstra, tu devenisi
palidu, confusu, inmarmuritu, si eu atunci an-
tâiu am aflatu, câ si tu o iubesci, cu ardóre si
cu patima totu atátu de mare. Atunci tu iuce-
tasi a-mi mai fi amicu. Atunci devenisi rivalulu
meu, si-atunci eu ti-am juratu ura, ti-am juratu
inimicitia!...

(Va urmá.)

Mihaiu Cirlea.

Dorurile mele.

Scumpe june si amatu,
De-ai fi tu la sinulu meu,
Ér nu astu-felu departatu,
Cugeti c'asiu mai dorí eu?

De ti-asiau vedé bland'a fatia,
Ce-mi sioptea amorulu teu,
Sbendu din budie-ti totu dulcétia,
Cugeti c'asiu mai dorí eu?

De mi-ai dîce inc'odata,
Macaru si câtu de mereu:
„Esti fiinti'a-mi adorata!”
Cugeti c'asiu mai dorí eu?

N'asiu dorí eu pan' la mórte,
Avenu-le aste tóte;
Dar fiindu câ-mi totu lipsescu,
Dorurile-me totu mai crescu.

Paulina.

Amoru si dincolo de mormentu.

— Novela. —

De Ponson du Terrail.

(Urmare.)

Este fôrte anevoia a pricepe dispusetiunea spiritului unui omu, care a trecut prin tôte acele, prin cari trecuse Ralph in diu'a acést'a.

Elu erá in o agitatiune despre care mai nainte de aceea nu avea nici idea. Numai acuma simtí pe deplinu impresiunea care o facú a supra dinsului acea frumósa dama spaniála, cu care se ocupá din tóta profunditatea sufletului seu.

Dara nu erá in stare a-si esplicá cele intemperate cu dinsulu. Elu nu credea in spirite, nici in fiintie, cari sê se rentórca din cealalta lume.

In anii cei mai din urma scapase de aplecâriile fantastice, celu pucinu asié credea dinsulu, si nici nu cugetá ca chiar impresiunea puternica care o esecese a supra-i acést'a scena, sê fia in cea mai strinsa legatura cu natur'a superstitiós'a a junetiei. Ce sê cugete, ce sê creáda elu acuma? Séu este ce-va legatura intre pamentulu acest'a si cealalta lume, séu in urma este o insielatiune?! Dara óre pe cine ar fi potutu interesá de a-i reamintí acelu tipu frumosu chiar in castelulu Roche-Noire, pe a careia proprietarés'a voiesce a o luá de socia? O óra statú in patulu seu, pana candu in urma se mai linisci in cátu-va... Ori viua ori mórta, dara acea fantóma a fostu frumós'a Fulmen.

Si acést'a de si lu-umplú de acelu floru estraordinariu, care lu-descépta in noi ori-ce neindatinatu si la parere supranaturalu, totu odata inse i umplú sufletulu si cu unu simtiementu dulce. De cumva se va fi scolatú din mormentu acést'a femeia, ori pe calea minuniloru, ori pe cale naturala; destulu cá elu nu s'a insielatu in persóna, pentru cá acést'a aparitiune séu a fostu Fulmen insa-si séu umbr'a ei.

Vicomtele in etate de 22 ani nu sciea, cá impresiunile junetiei arare-ori se stergu din memoria. Prin acést'a intemperate se desceptá de nou in dinsulu credintí'a in lucrurile supra naturale. In urma catra deminétia sub impressiunea langedímei cauate prin oboséla, adormí.

Candu se desceptá, radielo sórelui straluciau deja in odai'a lui. Se scolá, cautá in giuru si recugetá la pasulu de nópte si erá de parere, cá numai a visatu. Nici nu putea fi aceea altu-ceva decâtu unu visu, cugetá elu, pentru cá omulu déca se descépta din somnu, cugeta cá a trecutú peste aceea ce a vediutu in visu. Si totu-si dinsulu si-aducea curatu a minte, cá inca n'a fostu adormitu candu s'a infatísiatu Fulmen inaintea lui.

Unu cantu caracteristicu si monotonu, care suná de sub ferést'a dinsului, i conturbá cugetele. Se scolá si se imbracá cu graba. Suná clopotielulu, si indata se presintá unu servitoriu.

— Ce se petrece acolo diosu? Ce cantare se aude? — intrebá Ralph.

— Se inmorméntéza Ioanu Denis, — respunse servitoriulu.

Acést'a reamintire éra-si rapí pe Ralph in lumea

minuniloru, si din nou se desceptara in sufletulu seu cele intemperate in diu'a si nópte de mai nainte.

— Nu e óre acestu castelu unu locu alu farmecoloru, in care chiar asié se póte scolá din mormentu sufletulu neliniscitu alu tinerului conducatoriu, ca si alu Fulmen-ei?! — se intrebá elu.

Si la lumin'a dílei de securu potea medítá mai bine a supra acestora. Dara in sufletulu dinsului erá inca totu intunerecu si nelinisce.

Indata ce s'a imbracatu, grabí in curte si intrá in capela. Voiea sê mai véda inca odata cadavrulu lui Ioanu Denis, pentru a se convinge cá óre sémena in tôte cu acel'a? In capela erá poporu imbracatu in doliu. Preotulu binecuventá pe repausatulu. — Ralph a mersu mai aprópe, dar observá cá sarcofagulu e deja inchisu. Asié dara a intardiatu. Ralph fu de facia pana la finea ceremonieloru funebrale, elu vediu candu se asiediá sarcofagulu in mormentu. Apoi parasi capel'a morosu si acufundatu in cugete.

— Buna deminétí'a vicomte! — i se adresá cine-va cu blandétia.

Cautá in susu, si observá in o feréstra pe baronulu in paltonu verde de venatória, pe capu cu o palaria trei-anghiularia si de o lature cu bucinu de vênatu.

— Ascépta pucinu... indata voiu veni si eu in diosu! — díse, si peste unu momentu betrafulu domnu erá langa elu si i strinse cu cordialitate man'a.

— E bine, cum ai dormitu? Speru cá binisioru! Dta ai fostu fôrte obositu. Visat'ai ceva? Se crede peste totu, cá aceea ce viséza omulu in nópte antáia in o casa straina, de comunu se realiséza.

Ralph respunse cu óre-care abatere si nu fara de tóta preocupatiunea.

— Precum vedu, dta vini din capela, — díse baronulu. Bietulu Ioanu Denis! Cátu de tineru trebuí sê móra! Elu erá unu sufletu neliniscitu si inca din cea mai frageda copilaria, avea o natura estraordinaria. Dinsulu apartienea domesticiloru mei, si pentru aceea i-am concesu sê se odihnésca pentru eternitate, in cript'a de sub capela... Dara cauta numai cátu sunt de nelinisciti canii! Si intru acést'a esi din cotetiu o céta intréga de cani de vênatu, legati doi câte doi. Pucinu mai departe unu paicu tienea de frêu doi cai de vênatu minunati.

— Sê mergemu acum la dejunu, si apoi la vênatu. Vina!

Luá de bratiu pe Ralph si lu-conduse susu la refectoriu.

Sub restimpulu dejunului decurse conversatiunea despre timpulu atátu de favoritoriu pentru vênatu si despre gliganulu celu minunatu, care fu descoperitu de curundu.

Candu pasíra in refectoriu, Ralph indata dede cu ochii de Ermina, care siedeá langa caminulu celu mare. Éra-si i parú farmecatória acést'a copila, dara totu-si ce diferentia intre ea si intre Fulmen!... Fulmen inca si ca umbra i pareá mai vióia decâtu acést'a figura delicata, alba si pucinu palida, ca compusa din lumin'a lunei si fulgi de zapada.

Ralph éra-si se incumetá a aruncá o privire a supra portretulu Fulmen-ei si éra-si si-uitá ochii infipti pe acel'a. — Oh! pe acestu pamentu una singura femeia s'a nascutu pentru dinsulu, pe care o a iubitu

cu totu foculu sufletului seu, — si acésta a fostu Fulmen.

Ralph abié potù respunde Erminei candu acésta lu-intrebà, câ ce a visatu si cum a dormitu? Si tine-r'a copila inca se parea preocupata.

Ralph numai cu mare anevointia gustá din bu-câtile de friptura, cari baronulu le gramadí cu de a sil'a inaintea lui, si din cari acest'a mancá cu apetitu mare, si vinulu care lu-pusese Ermina in unu pocalu de argintu inca abié lu-atinse cu buzele sale. Cugetele lui se ocupau cu evenemintele din nóptea precedenta, cu Fulmen.

Orologiulu sunà diece.

— E timpul de a ne urcá pe cai! — díse baro-nulu redicandu-se de pe scaunu. Adi intru adeveru vomu avé o dí fórté placuta!

— Ce potere juvenila are si acuma baronulu! — díse vicomtele redicandu-se.

— Oh! tatalu meu e inca totu june, de câte ori e vorba de venatu séu de calaritu! — respunse Ermi-na cu unu surisu usioru.

Ralph i sarutá man'a. Feciór'a tresari candu i se atinse man'a.

— Óre scie ea, câ in acestu castelu locuiescu spirite? — cugetá cu ingrigire Ralph. — Nu! de si-guru ea nu scie acésta!...

Si totu-si de odata o intrebà :

— Domnisióra! credi dta in spirite?

Ermina deveni palida, dara totu-si avù destula presintia spirituala pentru a respunde cu unu surisu fortiatu :

— Ba, eu nu credu!

Paliditatea acésta nu potù trece neobservata de atentiunea vicomtelui. I lasà man'a, bálbai câte-va cu-vinte si urmà baronulu.

Acest'a se aruncá cu repediune in siea si dede cu bucinulu semnu de plecarea. Ralph se urcá pe unu calu micu, dara forte si blandu, si plecara in galopu catra campulu coperitu cu zapada.

~~~~~

Déca cine-va e venatoriu passionatu, nimica nu-lu distrage si nu-lu face a uitá cugetele mai multu, decâtu chiar venatulu, pentru câ acest'a poftesce o in-cordara corporala si in parte si spirituala: mai cu sé-ma déca venarea se intempla de pe calaria si respec-tivulu pentru antái'a data urméza compani'a in o pa-dure necunoscuta. Ralph inca se simtí de totu restau-ratu candu calari mai departe in aerulu rece.

Padurile de la Roche-Noire se ivira in o esten-siune enorma. Sórele stralucí in cea mai curata lu-mina a ernei, si representá cele mai admirabile orna-minte de diamantu, pe cristalele de ghiatia si pe buraiulu arboriloru. Frundiariiele indesuite si plecate in diosu, la cari caii erau dedati câtu de bine, pretin-deau calareti exercitati; destulu atát'a, câ Ralph se simtí usioratu deplinu, si fenomenulu de nópte séu de locu séu numai pe unu singuru momentu i coplesií spiritulu. Venarea din ce in ce deveni mai inte-resanta.

Din vuietulu gonaciloru si din versulu ici colo resunatoriu alu bucinelui potù deduce, câ aici au de lucru cu o fiéra atátu de deprinsa, care ar fi in stare a pacalí si pe gonacii sei. Dara cu atátu mai multu se desceptá in dinsulu stremurulu, de a insielá si impuscá acésta fiéra. Inse din ce in ce si-vedea mai pierduta

acést'a sperantia, pana candu peste pucinu începù a-i pierde urm'a, si ajunse in codrulu intunecosu si enormu, de unde din ce in ce mai din departare se au-diea vuietulu gonaciloru si versulu bucinului, pana candu in urma perira cu totul.

De-si dinsulu grabí indata in directiunea sune-tului, regiunea coloniósá si reverberulu zapadei lu-du-sera in ratecire, si dinsulu se simtí de totu singuru in padurea necunoscuta. Suflá si elu in bucinu, dara nu capetá nici unu respunsu.

Se pierdù de compania.

Incepù a se cugetá, ce sê faca? Nu sciea de locu calea, ma nici nu se potea celu pucinu orientá, câ in ce directiune zace castelulu Roche-Noire?

Asié dara lui Ralph nu-i remase nimicu de fa-cutu, decâtu sê-si lase calulu sê mérga dupa placulu seu, in catrau lu-va conduce instinctulu lui de ani-malu. Inse nici calulu nu se sciea orient'a cum se cade, si acum apucá pe unu cale, acusi pe alt'a.

Sórele începù a se plecá si timpul se recí in modu insemnatu. Ralph luà mantéu'a asiediata pe siea, si se imbracá cu ea. Peste pucine mominte se intunecá padurea, pe câtu numai se póte intunecá o regiune co-perita cu zapada.

Ralph nu aflá de locu de ceva aventura pré pla-cuta a petrece in liberu o nópte de érna. Si-impintinà dara calulu, ca ori si in catrau sê ajunga câtu mai cu-rundu sub acoperementu. Animalulu destinsu sê si silí inainte, dara de odata se oprí, începù a-si tinde urechile si tremurá.

— Ce póte sê fia caus'a? De ce se teme calulu acésta? — cugetá cu ingrigire junele.

Impintená de nou calulu, dara acésta nu voi a se miscá din loculu seu. Ralph si-incordá ochii prin intunecime si observá nu departe o figura négra sie-diendu pe unu trunchiu de arbore.

— Ah! — esclamá cu bucuria. Numai ce voiú aflá unu omu, care sê me conduca la drumu.

Calulu acum începù a se plecá la impintinare si pasí câtu-va pasi inainte.

Ralph fara de voia se cutremurá, candu se ri-dicá figur'a de pe trunchiu.

Erá unu bárbatu imbracatu in manecariu si pa-laría mare, erá paduraríulu Ioanu Denis.

— Inse déca totu-si se insiéla? — cugetá intru sine. — Se póte ca acésta sê fia numai o inchipuire a spiritului seu agítatu, prin atâte visiuni miraculóse, ce i se ivira in cursulu unei díle.

— Holla! amice! Sci-m'ai indreptá la drumulu ce duce la Roche-Noire?

— Pré bucurosu! — respunse unu viersu, care cutremurá pe vicomtele, pentru câ in acél'a recunoscú viersulu lui Ioanu Denis.

Barbatulu veni mai aprópe, si Ralph se convinse câ acél'a e chiar tinerulu acél'a care l'a condusu pe dinsulu in sér'a precedenta la Roche-Noire.

Perulu începù a-i sbarlí, ér dintii i dardaiau.

Fulmen si ca fantoma a fostu farmecatória, dara figur'a acésta lu-infiorá. Elu potù stinge curatu, câ acésta e chiar acea facia palida, care o vediù in sal'a funebrala.

(Va urmá.)

N. F. Negrutiu.

S A X O N U :

Articoli de picantería.

(Sarutarea prima, — angerulu cadiutu din ceriu, — o mirésa rara, — ce este mai greu a guverná, — amoruri internatiunale, — unu scandalu destulu de gratiosu.)

La vócea creatoriului, paradisulu pamentescu esí din sinulu caosului impodobitu de verdétia si de flori; apele cadeau in cascade de pe stance, vêrfurile arboriloru se cletináu, totulu respirá fericire: numai omulu celu d'antâiu lingesea in izolarea sa si intrebá de ce pestii in apa, paserile in aeru si tóte animalele de prin paduri glumiau câte dóue si si-impartesiau míi de mangaiári, cá-ci elu nu intielesese nimicu la aceste vorbe: „Cresceti si ve inmultiti!“

Si Domnedieu avú mila de dinsulu!...

Si pe candu dormiá, elu scóse una din cóstele sale si formá o creatura deliciósa, pe care o numí Eva.

Si Adamu se desceptá.

Si candu vediù langa dinsulu unu angeru consolatoriu, cu perulu lungu unduindu pe umere, cu bratiile albe si rotunjóre incrucisiate pe unu peptu palpitandu, cu gene lunghe plecate peste ochi; cu obrájii de rose, cu budiele vermiliu, cu tali'a svelta si eleganta, cu piciórele mladióse si delicate; candu vediù... in fine tóte aste perfectiuni unele mai rapitórie decâtu celelalte, i se parú cá unu velu se luá de pe ochii sei, firmamentulu respandí lumin'a din tóte splendórea sa, florile se balansau mai parfumate pe tulpinele loru, apele murmurau o melodia mai patrundiatória! Fatí'a pamentului se reinnoi, natur'a intréga se precipitá intr'o imbratísiarea universalá, si lumile, oprite din ambletulu loru, se infiorara de aceea-si sgduitura in momentulu candu ecurile ceriului resunara de cea antâiu sarutare a celui d'antâiu omu.

* * *

Intr'unulu din cele mai elegante salóné, unu domnu sustienea, cá nu ar fi esistandu nici o femeia in adeveru urita, cá pe chipulu celei mai pocite totu se gasescu óre-cari schintei cari aducu óre-cum a minte darurile Vinerei; si cá tóte femeile sunt angeri cadiuti din ceriu.

— Dara eu, domnule, — díse o dama plina de spiritu, — dar cu nasulu pleostitu de totu si cu o fisionómia destulu de urita, sum si eu unu angeru cadiutu din ceriu?

— Da, dómna, — respunse domnisorulu nostru: da, esti si dta unu angeru cadiutu din ceriu; nu-mai candu ai cadiutu, ai cadiutu... pe nasu.

* * *

In un'a din cele mai bogate bisericói a Londonului se presintá nu de multu o juna parchia de buna familia, pentru a fi cununata.

Totulu merse bine pana ce ajunse preotulu la formul'a cununfei, prin care promitea femeí'a, cá va fi pana la mórte supusa barbatului.

La cuventulu de „supusa“, jun'a dama statú unu

momentu, apoi declará, cá nu vré sê spuna unu neadeveru inaintea altariului.

Atunci preotulu maniosu declará, cá nu voiesce s'o cunune; mirele dete dreptate preotului.

Dam'a díse, cá mirele sciá cá ea nu-i va jurá supunere, in fine tóta societatea se departá, mirele cu marturii sei in o parte, si mirés'a cu ai sei in alta parte.

Si acum parintii miresei intentéza procesu mirelui, pentru calcarea promissiunii de maritagiu.

* * *

Milton, celebrulu autoru alu Paradisului perdutu, fu intr'o dí intrebatu pentru ce unu rege póte primí corón'a la 14 ani in unele tieri, pe candu nu-lu lasa sê ie o nevésta de câtu la 18.

— Pentru cá, — díse poetulu, — e mai lesne sê guverne cine-va unu poporu de câtu o femeia.

* * *

Intre reclamatiunile inaintate sub cuventulu de daune cauate prin resbelulu ultimu ambasadurei germane din Francia, figuréza une-ori si articole fórte „interesante.“

Siepte-spre-diece fecióre din Strelitz au reclamatu de una-di contra siepte-spre-diece oficiori, ca oi sê se retraga la respundere pentru fapte internatiunale amoróse.

Optu din aceste patriote sunt copile din clasele mai bune.

Inse fiindu cá dupa legile franceze asemenea reclamatiuni nu se admitu, nu voru avé succesulu doritu.

Asemenea „daune“ nici nu sunt prevediute in tractatulu de pace de la Francfurt.

* * *

Éta unu micu scandalu destulu de gratiosu!

S'a arestatu la Viena pentru hotíia de diamante, duces'a Maria de Beauvremont.

Aceste diamante i fusera date cu óre-care conditiuni de unu giuvaergiu englesu, si ea parasí Londra fara a le platí. Cu ocasiunea perchisitiunii facute la giuvaergiu, politi'a a pusu man'a pe dins'a.

Ea locuíá la Grand-Hôtel din Viena intr'unu apartamentu cu 12 camere.

Dupa presintarea unui certificatu medicalu si dupa reclamatiunea unei fórte bogate banchierese vienezese, nobil'a dómna a obtienutu autorisatiunea d'a remané a casa, in locu d'a fi transferata la cas'a de arestu.

Inaintámu!

OE E NOU?

* * * („Institutulu Albina“) va tiené adunarea sa generala constituanta joi in 2/14 martiu la Sibíu. Obiectele deliberatiunii sunt: reportulu comitetului, primirea statutului, alegerea consiliului de adminis-

tratiune, si eventualu : a două emisiune de actiuni.

△ (*Parastasu pentru Gozsdu.*) In dominec'a trecuta mai toate bisericile gr. or. romane din Transilvania, Ungaria si Banatu tienura parastasu pentru repausatul Mecenate Emanuilu Gozsdu.

× (*Baluri.*) Inteliginti'a romana din opidulu Nadlacu, comitatulu Cianadului, a arangiatu la 13 martiu unu balu in favorulu fondului scolasticu alu scólelonu romane confesiunale de acolo. — Societatea de lectura a junimii studiöse de la gimnasiulu din Blasiu va arangia in 9 martiu unu balu in folosulu academiiei romane de drepturi.

— (*Museulu de istoria naturala*) din Bucuresci s'a inavutitu cu mai multe obiecte: Sal'a mamiferiloru s'a inavutitu cu o pantera cumperata de la dlu Romanovski. Sal'a paseriloru s'a inavutitu cu o ratia de China si alta din Carotine si cu o lobada négra, daruite de dlu Grigoriu Sutiü, precum si cu mai multe paseri venate de dlu M. C. Sutiü in Egiptu, daruite acestui museu si preparate in laboratorele seu. Sal'a de reptile s'a inavutitu cu unu stelione si cu unu crocodilu de apröpe unu stenjenu si jumetate, impuscatu de dlu M. C. Sutiü in Egiptu si daruitu acestui museu, unde s'a si preparatu. In fine grup'a pesciloru s'a inavutitu cu doi pesci sboratori.

± (*Statu'a lui Mihailu bravulu.*) Spre acestu scopu pré laudabilu si adeveratu romanescu, care ar trebui sä se imiteze in töte anghiurile romane in privinti'a totoruru barbatiloru nostri mai renumiti si a töte evenimintele mai remarcabile din istori'a nöstra nationala, se deschisera in Bucuresci liste de subscriptiune publica, si, precum ni spunu „Informatiunile“, subscrierile patriotice se facu in numeru frumosu si in sume considerabile.

‡ (*Clubu de dame.*) Unu mare numeru de dame din Lemberg s'au constituitu in Societate de clubu, cu scopulu de a inchiriá unu salonu, pentru a petrece intr'insulu din candu in candu cu musica, declamatiuni, serate de dantiu, conversatiune, lectura, scl. Spre acestu scopu au constituitu unu fondu si acuma nu se mai plangu ca mai nainte, cá n'au destula distractiune; din contra, de câte ori se intrunescu in salonulu nulu Societáti, totu-de-una au ocaziune de a gustá placerile cele mai nobile si mai folositorie.

§ (*Primulu balu romanescu in Viena*) se tienü in 7 martiu in sal'a ospetariiei „la calulu albu“ suburbea Leopoldstadt. Venitulu se va dá in folosulu „Romaniei june“, spre a-si infintiá unu cabinetu de lectura. Comitetulu stá din presied. B. G. Poppovics, v. presied. dr. Aug. Frundianescu, propriet., si 10 juni studinti. De patröne alu balului binevoira a se promite dd. Matilda Dumba, Maria de Filisianu, si Maria de Marenzeller.

§ (*Sabi'a lui Tudoru Vladimirescu.*) capetata in daru de la Vacaresci, d. C. A. Rosetti, nationalulu redactoru alu „Rom.“, — precum anuciamu si noi — mai eri alalta o scöse de vendiare, in locu de a-o doná vre-unui museu nationalu. „Semenatoriulu“ din Barladu ca dreptu cuventu se scöla contra atari „patrioti“, cari facu specule atätu de nepatriotice si coruptive, cari striga: „Ah sabi'a lui Traianu, intr'o mana de Romanu; cine dâ mai multu?“ Mai multi-siöra ambitiune nationala, si atunci vomu avé mai multe caractere de fieru, cari acum dorere sunt rare

intre noi ca corbii cei albi, dar cu atätu mai numerosi „nationalistii“ speculanti. („Sion. R.“)

— (*Cursu telegraficu.*) Ministeriulu de agricultura, industria si comerciu va deschide in Pesta unu nou cursu telegraficu. Prelegerile la acestu cursu se voru incepe la 15 aprile 1872 si voru durá trei luni.

∫ (*Hymen.*) Dlu Iuliu Bardosi, vice-inspectoru scolaru in comitatulu Hunedörei, in 12 januaru a. c. si-a incredintiatu de fitör'i'a sociä pe dsiör'a Irina Nistoru, fic'a dlui preotu Grigoriu Nistoru din Piscoltu in Biharia.

∫ (*Hymen.*) Dlu Emanuilu Popu, teologu absolutu alu diecesei Gherla, a pasitu la cununia in 29 fauru cu domnisiör'a Marta Demianu, fic'a parintelui protopopu Andreiu Demianu din Negresci, comitatulu Satmariulu.

∫ (*Hymen.*) Dlu Nicolae Tronea, cancelistu la judecatori'a cercuala regéscä in Salisce langa Sibiu, si-a intredintiatu de fitör'i'a sociä pe domnisiör'a Dochitia Popu, fic'a parintelui parocu din Ludosiu Georgiu Popu, si nepöta a dlui Elia Macelariu.

Literatura si arte.

× (*La Iasi*) a mai aparutu unu nou diariu jidano-romanescu, sub titlulu: „Timpulu.“ Noi nu l'amu veditu.

* * (*O interesanta publicatiune literaria*) a aparutu la Bucuresci. Acést'a e o föia periodica intitulata: „Transactiuni literarie si sciintifice“, redactata de dnii D. Laurianu si St. Mihailescu.

* * (*Diariu romanescu in Venetia.*) In Venetia va aparé la 10 martiu unu diariu romanescu, redactatu de confrati ai nostri cari petrecu in Itali'a. Titlulu diariulu va fi: „Propagand'a“, si va esé de trei ori in o luna. Pretiulu de prenumeratiune pe unu trimestru pentru Austro-Ungaria va fi 2 fl. 40 cr.

* * (*Parintele Melchisedecu.*) episcopulu Dunarei de josu, a scosu de sub tipariu de curendu urmatör'i'a carte: „Lipovenismulu, adeca sîsmaticii séu rescölnicii si ereticii rusesci.“

— (*Din „Resbelulu franco-teutonicu“*) de A. Buroru a aparutu si brosiurele 4—6, precum si premiulu ce represinta orasiulu Paris.

× (*La Bucuresci*) se publica prenumeratiune la „Cursulu de dreptu civilu“, anulu I. Ese in cinci brosiure periodice, de la inceputulu anului scolasticu 1871—72.

* * (*Societatea diletanta din Clusiu*) nu s'a desfiintiatu, ci — precum aflämu cu bucuria — de nou va arangia döue represintatiuni teatrale, un'a in folosulu scölei rom. confesiunale din locu, marti in 12 martiu, represintandu piesele „Mani'a posturiloru, comediä cu cantece in unu actu de V. Alesandri, si „Balulu mortulu“, farsa in unu actu de V. A. Urechia, — ér cealalta mereuri in 13 martiu in folosulu fondului scolasticu tractualu, cu care ocaziune se va represintá pentru a dou'a öra „Lipitorile sateloru“, comediä cu cantece in 5 acte, de V. Alesandri si M. Millo.

Glume si nu pré.

Ochilarii mei.

Ochii mei nu au tarfa
Sê patrunda de-unu popasu,
Opticii cu bucuria
Ochilari mi-punu pe nasu;
Nu-i portu inse di si séra,
Adeca necontenitu,
Câ-ci mi-e téma câ nu 'n tiéra
Fanfaronu sê fiu numitu.

Inse multe lucruri mari
Adesu vedu prin ochilari!
Candu nu-i am pe pasu, mi-pare
Câ unirea s'a finitu,
Câ de adi cu 'ncredintiare
Nu-i nimica de doritu;
Cum i punu, ei mi-aréta
Pe-asta dina ce-o iubescu
Peste mari indepartata
De pe tiermulu romanescu.

Vedeti dar, câ lucruri mari,
Eu privescu prin ochilari!
Candu i am pusi in cutia,
Si cu ea in buzunariu,
In pré mandr'a Romania
Nu 'ntelnescu nici unu talharu;
Cum i-asiediu la ochi, in tiéra
Vedu coticari de totu fatali;
Chiar din cei ce se declara:
Patrioti pré liberali.

De, apoi nu-su lucruri mari,
Ce vedu eu prin ochilari?
Scriindu cifre, dese ora
Fara ei, mi-nalucescu,
Câ si eu candu va sub sóre,
Voiu sê me inbogatescu;
Cum i punu pe locu mi-aréta,
C'asta veciniu nu va fi,
In a nóstra tiéra lata,
Câtu onestu voiu vietiui.

Éta dar câ lucruri mari,
Eu privescu prin ochilari!
Fara dînsii mandr'a-mi draga,
Angeru dulce o gasescu;
Si câ viéti'a ei intréga
Mi o jertfescu s'o iubescu!
Dar punendu-i, vedu minune!
Vedu astu angeru incantatu,
Câ adese córne-mi pune,
Ca si eu l'alu ei barbatu.

Vedeti dar câ lucruri mari,
Adesu vedu prin ochilari!
Câte-odata mi se pare,
Candu cu ei la ochi nu sunt,
C'unu poetu grozavu de mare
Toti me credu pe-acestu pamentu;
Inse 'n clipa, in minut'a,
Ce-i voiu pune eu pe nasu,
Vedu aevea câ-su din sut'a
Bardiloru fara pegasu.

Apoi dieu nu-su lucruri mari,
Ce vedu eu prin ochilari? G. Teutu.

Gâcitura numerica

de Amalia Sabo.

- 2, 19, 4, 21, 22, 13, 21. Dulce draga tierisióra,
Totu romanulu o adóra;
1, 18, 23, 20, 5, 17, 7, 6. Cin' a facutu vr'unu me-
ritu,
Cu acest'a-i resplatitu;
16, 21, 9, 21, 12, 14, 8. Pictur'a lui cea inalta,
De lume-a fostu admi-
rata;
22, 3, 18, 15, 22, 10. A fostu unu rege tiranu
In imperiulu romanu;
1—23. Sê-lu infintiâmu noi iute,
Literatii sê s'ajute!

Deslegarea rebusului din nr. 5:

„Acuma sê incerce Romanii ardeleni ca sê de-
vina in drepturi, ca cei d'antâiu mosteni!“

Deslegare buna primiramu de la domnii: Urosu
Cernescu si Nestoru Opreatu.

Post'a Redactiunii.

Sarafa. Cu procurarea de carti de la Bucuresti nu ne in-
sarcinamu. Poftimu si scrie dta, ca-ci ai mai multu timpu de-
catu noi.

Zelau. Ai dreptu. Nu esti in restantia cu nimica, decatu
numai cu 1 fl. din acelu semestru (II 1870.) candu in locu de
5 fl. ni-ai tramisu numai 4 fl. Atat'a totu! Salutare amicala!
Atat'a ni vei permite?

Copii'a codrilor. Novela originala. E o incercare primitiva,
departe de a se poté publica.

Borodu. Dlui C. Pretiulu pentru semestrulu presinte a in-
cursu. Incatu pentru trecutu. intielege-te cu respectivulu, solici-
tandu-lu.

Ploesci. Sum'a a sositu. Multiamita. Cól'a prima ti-s'a
tramisu pentru siepte prenumeranti. Asceptamu cu doru cele
promise.

Murani. Am primitu. Cólele reclamate, déca se mai afla, se
voru tramite.

Doue floricele. O spunemu cu gele, câ . . . etc.

Serbu-Cianadu. Societ. de lect. Inca nici altii nu le-a primitu.
Deci rabdare!

Aradu. Dlui teologu I. I. A. Nu potemu se primimu edarea
opului. Dispune de manuscriptu!

Suplementu: Romanulu: „De unde nu este
rentórcere“, cól'a IX.